

Ohranjanje območij Natura 2000 – »Sožitje z naravo«

AKCIJE

A1 Priprava naravovarstvenih izhodišč

- Analiza stanja gozdov na območju Natura 2000
- Analiza in ocena stanja projektnega območja
- Izhodišča za upravljanje projektnega območja
- Delavnica Stanje gozdarstva in lovstva
- Delavnica z Ribiško družino
- Srečanje projektnih partnerjev v decembru 2014

A2 Evidentiranje izhodiščnega stanja tarčnih kvalifikacijskih vrst ter kvalifikacijskega habitatnega tipa in izhodiščne socio-ekonomske analize območij Natura 2000 Kočevsko

- Ekosistemske storitve gozdnega prostora na območju Natura 2000
- Izhodiščna študija socio-ekonomskega stanja območja Natura 2000
- Možnosti in nevarnosti krmiljenja orla belorepca na območju Natura 2000
- poročilo o kvaliteti podzemnih voda v izbranih vodnih jamah
- poročilo o popisu onesnaženosti 90 jam
- Inventarizacija jamske favne na Kočevskem – Poročilo o rezultatih raziskave pred sanacijskim čiščenjem jam
- Evidentiranje izhodiščnega stanja triprstega detla (*Picoides tridactylus*) in belohrbtega detla (*Dendrocopos leucotos*)
- Ožji gnezdilni habitat in hranjenje mladičev triprstega detla (*Picoides tridactylus*)
- Izobraževanje za popis divjega petelina
- Poročilo o popisih gozdnih kur

A3 Priprava izvedbenih načrtov za konkretne akcije na terenu – C akcije

- Izvedbeni načrt za konkretne akcije na terenu za orla belorepca (*Heliaeetus albicilla*) na območju Natura 2000
- Izvedbeni načrt za konkretne akcije na terenu za divjega petelina *Tetrao urogallus* in gozdnega jereba *Bonasa bonasia* na območju Natura 2000
- Izvedbeni načrt za konkretne akcije na terenu za belohrbtega detla (*Dendrocopos leucotos*) in triprstega detla (*Picoides tridactylus*) na območju Natura 2000
- Nadgraditev informacijskega sistema gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov na območjih Natura 2000
- Projekti čiščenja jam

B1 Zakupi zemljišč za izvedbo ukrepov v zasebnih gozdovih

- Zakup habitatnih dreves v zasebnih gozdovih za obdobje 20 let na območju Natura 2000
- Prepustitev delov biotopov naravnemu razvoju v zasebnih gozdovih na območju Natura 2000 za dobo 20 let
- Prepustitev 20 ha zasebnih gozdov naravnemu razvoju

C1 Izboljšanje habitata človeške ribice in habitatnega tipa jame, ki niso odprte za javnost

C1.1 Sanacija s čiščenjem onesnaženih jam

C1.2 Omejevanje dostopa do najbolj obremenjenih jam z leseno ali kamnito zložbo

C1.3 Omejevanje onesnaževanja jam z postavitvijo opozorilnih tabel o prepovedanem odlaganju odpadkov

- Inventarizacija jamske favne na Kočevskem – Poročilo o rezultatih raziskave po izvedbi sanacije jam
- Ocena tveganja, ki ga predstavlja nitrat za ekosisteme podzemne vode in človeško ribico na projektnem območju
- Poročilo o kakovosti podzemnih voda
- Poročilo o popis in čiščenju jam
- Vhodi v očiščene jame ograjeni in opremljeni z opozorilnimi tablami
- poročila čiščenja jam

C2 Izboljšanje stanja habitata in populacije triprstega detla in belohrbtega detla

- Vzpostavitev mreže ekocelic (z in brez ukrepanja)
- Odkazilo drogovnjakov in pomlajencev
- Preredčenih 200 ha z obročkanjem (drevesnega floema v ekocelicah) v drogovnjakih v državnih gozdovih
- Ocena prehranske baze belohrbtega detla (*Dendrocopos leucotos*) v okolici zasedenih teritorijev
- Delavnice z revirnimi gozdarji za boljše umeščanje ukrepov
- Terenski ogled izvedenih del v gozdovih
- Spremljanje poteka del v državnih gozdovih

C3 Ukrepi izboljšanja stanja habitata in populacije divjega petelina in gozdnega jereba

C3.1 Ukrepi za izboljšanje stanja na rastiščih divjega petelina in staniščih gozdnega jereba – motnje človeka

C3.2 Ukrepi za izboljšanje prehranjevalnega habitata divjega petelina in gozdnega jereba

C3.2 Ukrepi za zmanjšanje negativnih vplivov divjadi na populacije divjega petelina in gozdnega jereba

- Odstranitev ali premestitev lovskih objektov iz centralnih rastišč divjega petelina na območju Natura 2000
- Vzpostavitev 20 prehranjevalnih ograj za izboljšanje prehranskih možnosti za vrsti gozdni jereb (*Bonasa bonasia*) in divji petelin (*Tetrao urogallus*) ter označitev 30 prehranjevalnih ograj zaradi preprečevanja trkov ptic in drugih prostoživečih živali.
- Preusmerjanje motornih vozil iz območij mirnih con za gozdnega jereba (*Bonasa bonasia*) in divjega petelina (*Tetrao urogallus*) – zapore slepih krakov gozdnih cest znotraj mirnih con gozdnih kur

C4 Izboljšanje stanja habitata in populacije orla belorepca

C4.1 Vzpostavitev nadzora nad znanim gnezdrom orla belorepca

C4.2 Izboljšanje prehranjevalnih možnosti orla belorepca

C4.3 Zmanjšanje motenj človeka na gnezditveno uspešnost orla belorepca

Pregled antropogenih motenj na območju jezera

Zimsko krmišče za orla belorepca (*Haliaeetus albicilla*) vzpostavljeno

Ribji fond v jezeru okrepljen

Sistem spremljanja za nadzor orla vzpostavljen

Poročilo o spremljanju dogajanja na gnezdru orla belorepca

Mladiča orla belorepca sta poletela

D1 Merjenje učinkov konkretnih terenskih akcij z monitoringom kazalnikov stanja tarčnih vrst in njihovega habitata ter stanja tarčnega habitatnega tipa

- Izobraževalni dan iz zimskega sledenja divjega petelina
- Izobraževanje za popis belohrbtega in triprstega detla
- Objavljeno poročilo o popisih gozdnega jereba na Kočevskem

D2 Ocena socio-ekonomskih učinkov projektnih akcij in delovanja tarčnih ekosistemov

- Raziskava javnega mnenja o seznanjenosti javnosti z učinki projekta (vodeni intervjuji)
- Raziskava o delovanju ekosistemov (delovanje tarčnih ekosistemov (gozdnega in podzemlja) tekom projekta in na koncu projekta)

E1 Vhodne table LIFE projekta na vhodih partnerskih organizacij

- Namestitev vhodnih tabel LIFE pri vodilnemu partnerju in pri partnerjih

E2 Spletna stran projekta in celostna grafična podoba projekta

- Vzpostavljena spletna stran projekta LIFE v slovenskem jeziku
- Vzpostavljena spletna stran projekta LIFE v angleškem jeziku
- Izdelana celostna grafična podoba projekta

E3 Mreženje z deležniki: izobraževanje in usposabljanje ter ozaveščanje

E3.1 Izobraževanje in usposabljanje gozdarjev

E3.2 Izobraževanje in usposabljanje lovcev

E3.2 Izobraževanje in usposabljanje prostorskih načrtovalcev, razvojnikov, turističnih ponudnikov in kmetij z dopolnilno dejavnostjo

E3.4 Izobraževanje in usposabljanje učiteljev in pedagogov iz gozdne pedagogike

E3.5 Ozaveščanje šolske mladine

E3.6 Ozaveščanje odraslih

- Izšla je nova zgibanka o orlu belorepcu
- Delavnica o umeščanju ukrepov v območja Natura 2000
- Delavnice o ogroženih vrstah za osnovne in srednje šole
- Zbirka učnih gradiv za učitelje naravoslovja in biologije
- O pticah na delavnici z osnovnošolskimi raziskovalci
- Gradiva iz gozdne pedagogike za učitelje in druge pedagoške delavce

E4 Promocija projekta

- Razstava maket tarčnih vrst in fotografij javnega fotografskega natečaja – SOŽITJE Z NARAVO
- Promocijski video
- Predstavitev projekta na sejmu Narava-zdravje
- Objava prispevka z naslovom Stanje človeške ribice v omrežju NATURA 2000 v Sloveniji v reviji Natura Sloveniae
- Objava prispevka z naslovom Preživetje človeške ribice na meji močno industrializiranega, kmetijskega in urbaniziranega prostora – primer s Kočevskega polja v reviji Natura Sloveniae
- Objava prispevka o projektu v reviji »Svet ptic«
- Promocijski material: zloženska, plakat 2x, razglednice, blok, koledar
- Prispevek o Belohrbtem detlu v Dolenjskem listu

E5 Vzpostavitev didaktične učne poti ob jezeru in oprema naravovarstvene sobe »Orlova soba« v kulturnem domu v Kočevski reki

E.5.1 Didaktična učna pot ob jezeru

E.5.2 INFO naravovarstvena soba – ORLOVA soba

E6 Laymans poročilo

F1 Vodenje projekta

- Poročanje
- Obiski monitorja projekta
- Srečanje projektnih partnerjev
- KICK OFF srečanje in tiskovna konferenca

F2 Mreženje s sorodnimi projekti

- 3. mednarodni posvet SOS proteus : Varstvo človeške ribice in njenega habitata – 250 let po znanstvenem opisu
- mednarodna konferenca o varstvu divjega petelina na Poljskem
- posvet in terenska delavnica na Pohorju
- mednarodna konferenca "Okolje potrebuje LIFE tudi naslednjih 25 let"
- Strokovna ekskurzija v narodni park Bavarski gozd
- Obisk predstavnikov češkega inšpektorata za naravo
- Predstavitev projekta LIFE Kočevsko na delavnici o Programu upravljanja z območji Natura 2000 v Sloveniji 2015-2020

- Udeležba na regionalnem kick-off srečanju v Budimpešti

F3 Revizija projekta

F4 Načrt zagotavljanja dolgoročnosti rezultatov projekta

- načrt dolgoročnega zagotavljanja ciljev projekta